

Instytut Pamięci Narodowej - Rzeszów

<https://rzeszow.ipn.gov.pl/pl8/archiwa/archiwalia-r/178767,Co-kryje-Oddzialowe-Archiwum-IPN-w-Rzeszowie-kapitan-Franciszek-Cieplik.html>
20.05.2024, 20:09

Co kryje Oddziałowe Archiwum IPN w Rzeszowie - kapitan Franciszek Cieplik

Kapitan Franciszek Cieplik, przodownik Policji Państwowej, kapitan Wojska Polskiego, żołnierz AK, cichociemny

Rzeszowskie Archiwum IPN, gdzie przechowywane są różnorodne materiały, stanowi niewątpliwie ogromną kopalnię wiedzy. Każdego dnia będziemy udostępniać Państwu ciekawe zdjęcia osób i wydarzeń, mówiące o historii naszej małej Ojczyzny.

Kapitan Franciszek Cieplik, syn Wojciecha i Marii z d. Purgarić, ur. 8 lutego 1908 r. w Sarajewie w Bośni. Szkołę powszechną i cztery klasy gimnazjum ukończył w Drohobyczu, a w 1928 r. zakończył naukę w Trzyletniej Średniej Szkole Ogrodniczej w Lublinie, podejmując praktykę w Fabryce Win Makowskiego w Kruszwicy. W latach 1930–1931 przeszedł szkolenie wojskowe w Batalionie Podchorążych Rezerwy Piechoty nr 7 w Śremie, a w 1932 r. odbył przeszkolenie policyjne w Sosnowcu i jako starszy posterunkowy zaczął służbę w Brzechowicach k. Lwowa. W 1933 r. otrzymał awans do stopnia podporucznika WP. Od 2 marca 1937 r. pracował w Wydziale Śledczym Policji Państwowej we Lwowie, a 1 kwietnia 1939 r. został przodownikiem PP. 22 sierpnia 1939 r. został zmobilizowany do 1 plutonu 2 kompanii I batalionu 19. Pułku Piechoty Odsieczy Lwowa. W kampanii wrześniowej 1939 r. brał udział w walkach tego pułku podczas bitwy nad Bzurą, 15 września został ranny pod Gostyninem. Po ucieczce ze szpitala powrócił do Jarosławia. Ukrywał się do 15 listopada 1939 r. w Tywoni pod Jarosławiem, następnie przez Węgry, Jugosławię i Włochy przedostał się do Francji, gdzie zaciągnął się do 1 Dywizji Grenadierów – jednostki piechoty Wojska Polskiego tworzonej we Francji od listopada 1939 r. Za męstwo wykazane podczas kampanii francuskiej 1940 r. odznaczony został Krzyżem Virtuti Militari V kl. i francuskim Croix de Guerre. 28 czerwca 1940 r. dostał się do niewoli niemieckiej. Zbiegł 8 lipca 1940 r. przez Hiszpanię do Portugalii, gdzie 2 grudnia 1940 r. zatrzymany został przez Portugalczyków i odstawiony do Hiszpanii. Od 12 stycznia 1941 r. przebywał w obozie Miranda de Ebro, skąd podjął nieudaną próbę ucieczki. Został zwolniony 11 grudnia 1942 r. i przedostał się do Wielkiej Brytanii, gdzie otrzymał przydział do 1 Samodzielnej Brygady Strzelców. Zgłosił się do pracy w kraju. Po przeszkoleniu konspiracyjnym, 23 września 1943 r. złożył przysięgę na rotę Armii Krajowej i przyjął pseudonim „Hatrak”. Nocą z 30 kwietnia na 1 maja 1944 r. został przerzucony drogą powietrzną do okupowanej Polski, tym samym znalazł się w elitarnym gronie 316 cichociemnych. Po aklimatyzacji przydzielono go do Okręgu AK Nowogródek. Został ciężko ranny 21 sierpnia 1944 r. w bitwie małego 36-osobowego oddziału AK z dużą formacją NKWD pod Surkontami (obecnie jest to wieś na Białorusi, w pobliżu Lidy). Został dobity bagnetem przez sowieckiego żołnierza. Uratował się tylko jeden żołnierz AK, w walce zginęło 132 enkawudzystów. Pozostawił wdowę Katarzynę z domu Sygnowską i dwoje dzieci: Teresę i Józefa.

Kolekcja Teresy Bogusławskiej zawiera kilkaset cyfrowych kopii fotografii, dokumentów, odznaczeń i innych pamiątek po kpt. Franciszku Ciepliku. Materiały archiwalne zostały udostępnione OA IPN w Rzeszowie przez panią Teresę Bogusławską, córkę Franciszka Cieplika.

Zdjęcie 001. Franciszek i Katarzyna Cieplikowie - fotografia ślubna, 6 listopada 1928 r.

Zdjęcie 002. Grupa uczniów i profesorów Trzyletniej Średniej Szkoły Ogrodniczej w Lublinie - uczestników wycieczki do Warszawy w 1927 r. Wśród siedzących, trzeci od lewej Franciszek Cieplik.

Zdjęcie 003. Uczniowie i profesorowie Trzyletniej Średniej Szkoły Ogrodniczej w Lublinie. Franciszek Cieplik stoi w środku ubrany w garnitur z kamizelką i białą koszulę z muszką. Zdjęcie wykonane w 1928 r. w pracowni lubelskiego fotografa Ludwika Hartwiga.

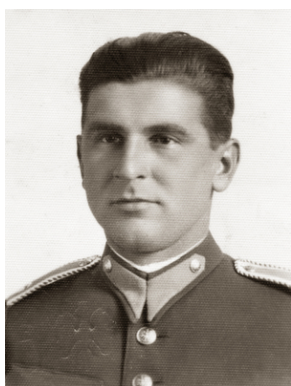
Zdjęcie 004. Żołnierze oddziału Batalionu Podchorążych Rezerwy Piechoty w Śremie pozują do zdjęcia na tle budynku koszarowego 28 listopada 1930 r. Franciszek Cieplik stoi w drugim rzędzie, piąty z prawej.

Zdjęcie 005. Uroczysta akademia zorganizowana w Śremie z okazji obchodów setnej rocznicy wybuchu powstania listopadowego - 28 listopada 1930 r. Część żołnierzy w mundurach z okresu powstania. Franciszek Cieplik stoi trzeci na lewo od popiersia marszałka Józefa Piłsudskiego.

Zdjęcie 006. Zdjęcie zbiorowe niższych stopniem funkcjonariuszy Policji Państwowej podczas szkolenia policyjnego w Sosnowcu w 1932 r. Posterunkowy Franciszek Cieplik siedzi bez nakrycia głowy czwarty z prawej w środkowym rzędzie.

Zdjęcie 007. Franciszek Cieplik w mundurze funkcjonariusza Policji Państwowej.

Zdjęcie 008. Franciszek Cieplik w mundurze posterunkowego Policji Państwowej w 1932 r.

Zdjęcie 009. Zdjęcie zbiorowe 10. kompanii Rezerwy Policyjnej w Jarosławiu. Wśród siedzących dziesiąty od prawej Franciszek Cieplik. Zdjęcie wykonane najprawdopodobniej w Jarosławiu w latach 1938-1939.

Zdjęcie 010. Ćwiczenia walki wręcz. Na pierwszym planie – w ciemnych spodniach – Franciszek Cieplik. Zdjęcie wykonane prawdopodobnie w Jarosławiu w latach 1938-1939.

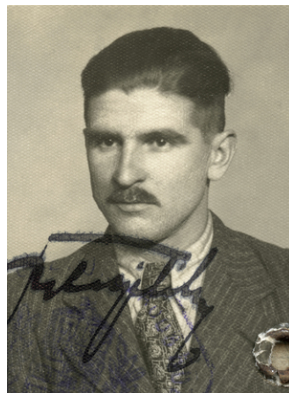
Zdjęcie 011. Policjanci w strojach do szermierki oraz dowódca 10. kompanii Rezerwy Policynnej w Jarosławiu. Drugi z prawej stoi Franciszek Cieplik. Zdjęcie wykonane prawdopodobnie w Jarosławiu w latach 1938-1939.

Zdjęcie 012. Ćwiczenia szermierki. Czwarty z lewej Franciszek Cieplik. Zdjęcie wykonane prawdopodobnie w Jarosławiu w latach 1938-1939.

Zdjęcie 013. Franciszek Cieplik w marynarce cywilnej w latach 30. XX w.

Zdjęcie 014. Zdjęcie z legitymacji podróźnej wystawionej dla ppor. F. Cieplika w Budapeszcie 27 listopada 1939 r.

Zdjęcie 015. Legitymacja wojskowa ppor. Franciszka Cieplika wystawiona we Francji 4 stycznia 1940 r.

Zdjęcie 016. Por. Franciszek Cieplik w grupie oficerów 1 Dywizji Grenadierów wiosną 1940 r. Stoi siódmym z prawej ubrany we francuską kurtkę oficerską. Wśród stojących drugi od lewej prawdopodobnie dowódca 1. Pułku Grenadierów Warszawy – ptk dypl. Szymon Kocur (w okularach). Piąty od lewej stoi prawdopodobnie por. Włodzimierz Dulniak (uśmiechnięty, z włosami wpadającymi w blond). Pierwszy od prawej to prawdopodobnie por. Stanisław Kowalski zamordowany we wrześniu 1941 r.

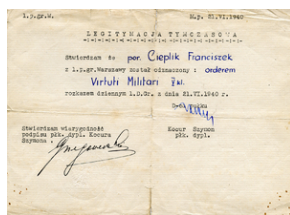
Zdjęcie 017. Porucznik Franciszek Cieplik ubrany w oficerski frencz z szelką naramienną, w furażerze na głowie podczas służby w 1. Pułku Grenadierów Warszawy we Francji w 1940 r.

Zdjęcie 018. Awers i rewers Krzyża Srebrnego Virtuti Militari, który otrzymał por. F. Cieplik za męstwo wykazane w walkach z Niemcami we Francji w 1940 r.

podczas próby ucieczki
z

Zajęcie 019.
Legitymacja
tymczasowa Orderu
Wirtuti Militari
podpisana 21 czerwca
1940 r. przez pika
Szymona Kocura,
dowódcę 1 Pułku
Grenadierów
Warszawy.

Zajęcie 020. Kartka
pocztowa wysłana w
czerwcu 1941 r. przez
Franciszka Cieplika z
obozu Miranda de Ebro
w Hiszpanii do żony
Katarzyny.

Zdjęcie 021. Czterech
więźniów stojących za
murem i
spoglądających przez
kraty. Trzeci od lewej
por. Franciszek Cieplik.
Przed murem,
niedaleko furty z
metalowych prętów stoi
uzbrojony wartownik.
Prawdopodobnie jest to
hiszpański obóz
Miranda de Ebro.
Więźniowie i strażnik w
ubiorach zimowych.
Zdjęcie zostało
wykonane
najprawdopodobniej w
okresie od grudnia
1941 do marca 1942
roku.

Zajęcie 022. Oficerowie
Nowogródzkiego
Okręgu Armii Krajowej
w czerwcu 1944 r. Stoją
od lewej: por.
Wincenty Biruk ps.
„Orlik”, por.
cichociemny Jan
Woźniak ps. „Kwaśny”
(ze znakiem
spadochronowym na
lewej piersi munduru,
uzbrojony w widoczny
przy pasie pistolet), NN
ps. „Boso”, kpt.
cichociemny Franciszek
Cieplik ps. „Hatrak”.

Zajęcie 023. Srebrny
medalik ze sceną
objawienia Matki Bożej
w Lourdes, należący do
Franciszka Cieplika.

Zajęcie 024.
Minisownik angielsko-
francuski używany
przez Franciszka
Cieplika.

Zajęcie 025. Odnaka

Zajęcie 026.
Oznaczenie The

pamiątkowa 1 Dywizji Grenadierów nadana Franciszkowi Cieplikowi w Szkocji w 1943 r.

France and Germany Star (Gwiazda za Francję i Niemcy) przyznane kpt. Franciszkowi Cieplikowi. Wstążka trójkolorowa: niebiesko-biało-czerwona.

Zdjęcie 027. Odznaczenie The 1939-1945 Star (Gwiazda za Wojnę 1939-1945), przyznane kpt. Franciszkowi Cieplikowi. Wstążka w trzech kolorach: ciemnoniebieskim, czerwonym i jasnoniebieskim.

Zdjęcie 028. Awers i rewers odznaczenia The War Medal 1939-1945 (Medal za Wojnę 1939-1945) przyznanego kpt. Franciszkowi Cieplikowi. Na awersie znajduje się profil króla Jerzego VI, na rewersie widoczny jest lew – symbolizujący Koronę Brytyjską – deptający dwugłowego smoka – symbolizującego hitlerowskie Niemcy.

Zdjęcie 029. Znak Spadochronowy Armii Krajowej z 1954 r., przyznany pośmiertnie kpt. Franciszkowi Cieplikowi.

Zdjęcie 030. Jedna z 316 plaket dedykowanych indywidualnie poszczególnym cichociemnym. Na mapie wygrawerowana data zrzutu kpt. Cieplika: 30 IV/1 V 1944. W dolnej części plakiety podłużne pole z wygrawerowanym pseudonimem kpt. Cieplika: „HATRAK”.

Zdjęcie 031. Znaczek upamiętniający kpt. F. Cieplika, wydany w 1986 r. przez Kresową Oficynę Podziemną.

Zdjęcie 001. Franciszek i Katarzyna Cieplikowie - fotografia ślubna, 6 listopada 1928 r.

Zdjęcie 002. **Grupa uczniów i profesorów Trzyletniej Średniej Szkoły Ogrodniczej w Lublinie - uczestników wycieczki do Warszawy w 1927 r. Wśród siedzących, trzeci od lewej Franciszek Cieplik.**

Zdjęcie 003. **Uczniowie i profesorowie Trzyletniej Średniej Szkoły Ogrodniczej w Lublinie. Franciszek Cieplik stoi w środku ubrany w garnitur z kamizelką i białą koszulę z muszką. Zdjęcie wykonane w 1928 r. w pracowni lubelskiego fotografa Ludwika Hartwiga.**

Zdjęcie 004. **Żołnierze oddziału Batalionu Podchorążych Rezerwy Piechoty w Śremie pozuja do zdjęcia na tle budynku koszarowego 28 listopada 1930 r. Franciszek Cieplik stoi w drugim rzędzie, piąty z prawej.**

Zdjęcie 005. **Uroczysta akademia zorganizowana w Śremie z okazji obchodów setnej rocznicy wybuchu powstania listopadowego - 28 listopada 1930 r. Część żołnierzy w mundurach z okresu powstania. Franciszek Cieplik stoi trzeci na lewo od popiersia marszałka Józefa Piłsudskiego.**

Zdjęcie 006. **Zdjęcie zbiorowe niższych stopniem funkcjonariuszy Policji Państwowej podczas szkolenia policyjnego w Sosnowcu w 1932 r. Posterunkowy Franciszek Cieplik siedzi bez nakrycia głowy czwarty z prawej w środkowym rzędzie.**

Zdjęcie 007. **Franciszek Cieplik w mundurze funkcjonariusza Policji Państwowej.**

Zdjęcie 008. **Franciszek Cieplik w mundurze posterunkowego Policji Państwowej w 1932 r.**

Zdjęcie 009. **Zdjęcie zbiorowe 10. kompanii Rezerwy Policyjnej w Jarosławiu. Wśród siedzących dziesiąty od prawej Franciszek Cieplik. Zdjęcie wykonane najprawdopodobniej w Jarosławiu w latach 1938-1939.**

Zdjęcie 010. **Ćwiczenia walki wręcz. Na pierwszym planie - w ciemnych spodniach - Franciszek Cieplik. Zdjęcie wykonane prawdopodobnie w Jarosławiu w latach 1938-1939.**

Zdjęcie 011. **Policjanci w strojach do szermierki oraz prawdopodobnie dowódca 10. kompanii Rezerwy Policyjnej w Jarosławiu. Drugi z prawej stoi Franciszek Cieplik. Zdjęcie wykonane prawdopodobnie w Jarosławiu w latach 1938-1939.**

Zdjęcie 012. **Ćwiczenia szermierki. Czwarty z lewej Franciszek Cieplik. Zdjęcie wykonane prawdopodobnie w Jarosławiu w latach 1938-1939.**

Zdjęcie 013. **Franciszek Cieplik w marynarce cywilnej w latach 30. XX w.**

Zdjęcie 014. **Zdjęcie z legitymacji podróżnej wystawionej dla ppor. F. Cieplika w Budapeszcie 27 listopada 1939 r.**

Zdjęcie 015. **Legitymacja wojskowa ppor. Franciszka Cieplika wystawiona we Francji 4 stycznia 1940 r.**

Zdjęcie 016. **Por. Franciszek Cieplik w grupie oficerów 1 Dywizji Grenadierów wiosną 1940 r. Stoi siódmy z prawej ubrany we francuską kurtkę oficerską. Wśród stojących drugi od lewej prawdopodobnie dowódca 1. Pułku Grenadierów Warszawy - płk dypl. Szymon Kocur (w okularach). Piąty od lewej stoi prawdopodobnie por. Włodzimierz Dulniak (uśmiechnięty, z włosami wpadającymi w blond). Pierwszy od prawej to prawdopodobnie por. Stanisław Kowalski zamordowany we wrześniu 1941 r. podczas próby ucieczki z obozu Miranda de Ebro w Hiszpanii. Pozostali to w większości oficerowie II batalionu 1. Pułku Grenadierów.**

Zdjęcie 017. **Porucznik Franciszek Cieplik ubrany w oficerski frencz z szelką naramienną, w furazerce na głowie podczas służby w 1. Pułku Grenadierów Warszawy we Francji w 1940 r.**

Zdjęcie 018. **Awers i rewers Krzyża Srebrnego Virtuti Militari, który otrzymał por. F. Cieplik za męstwo wykazane w walkach z Niemcami we Francji w 1940 r.**

Zdjęcie 019. **Legitymacja tymczasowa Orderu Virtuti Militari podpisana 21 czerwca 1940 r. przez płka Szymona Kocura, dowódcę 1 Pułku Grenadierów Warszawy.**

Zdjęcie 020. **Kartka pocztowa wysłana w czerwcu 1941 r. przez Franciszka Cieplika z obozu Miranda de Ebro w Hiszpanii do żony Katarzyny.**

Zdjęcie 021. **Czterech więźniów stojących za murem i spoglądających przez kraty. Trzeci od lewej por. Franciszek Cieplik. Przed murem, niedaleko furty z metalowych prętów stoi uzbrojony wartownik. Prawdopodobnie jest to hiszpański obóz Miranda de Ebro. Więźniowie i strażnik w ubiorach zimowych. Zdjęcie zostało wykonane najprawdopodobniej w okresie od grudnia 1941 do marca 1942 roku.**

Zdjęcie 022. **Oficerowie Nowogródzkiego Okręgu Armii Krajowej w czerwcu 1944 r. Stoją od lewej: ppor. Wincenty Biruk ps. „Orlik”, por. cichociemny Jan Woźniak ps. „Kwaśny” (ze znakiem spadochronowym na lewej piersi munduru, uzbrojony w widoczny przy pasie pistolet), NN ps. „Boso”, kpt. cichociemny Franciszek Cieplik ps. „Hatrak”.**

Zdjęcie 023. **Srebrny medalik ze sceną objawienia Matki Bożej w Lourdes, należący do Franciszka Cieplika.**

Zdjęcie 024. **Ministownik angielsko-francuski używany przez Franciszka Cieplika.**

Zdjęcie 025. **Odznaka pamiątkowa 1 Dywizji Grenadierów nadana Franciszkowi Cieplikowi w Szkocji w 1943 r.**

Zdjęcie 026. **Odznaczenie The France and Germany Star (Gwiazda za Francję i**

Niemcy) przyznane kpt. Franciszkowi Cieplikowi. Wstążka trójkolorowa niebiesko-biało-czerwona.

Zdjęcie 027. **Odznaczenie The 1939-1945 Star (Gwiazda za Wojnę 1939-1945). przyznane kpt. Franciszkowi Cieplikowi. Wstążka w trzech kolorach: ciemnoniebieskim, czerwonym i jasnoniebieskim.**

Zdjęcie 028. **Awers i rewers odznaczenia The War Medal 1939-1945 (Medal za Wojnę 1939-1945) przyznanego kpt. Franciszkowi Cieplikowi. Na awersie znajduje się profil króla Jerzego VI, na rewersie widoczny jest lew - symbolizujący Koronę Brytyjską - deptający dwugłowego smoka - symbolizującego hitlerowskie Niemcy.**

Zdjęcie 029. **Znak Spadochronowy Armii Krajowej z 1954 r., przyznany pośmiertnie kpt. Franciszkowi Cieplikowi.**

Zdjęcie 030. **Jedna z 316 plaket dedykowanych indywidualnie poszczególnym cichociemnym. Na mapie wygrawerowana data zrzutu kpt. Cieplika: 30 IV/1 V 1944. W dolnej części plakiety podłużne pole z wygrawerowanym pseudonimem kpt. Cieplika: „HATRAK”.**

Zdjęcie 031. **Znaczek upamiętniający kpt. F. Cieplika, wydany w 1986 r. przez Kresową Oficynę Podziemną.**

Zdjęcie 001. Franciszek i Katarzyna Cieplikowie - fotografia ślubna, 6 listopada 1928 r.